

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАУЧНО ЖУРИ
определено със Заповед № № РД 38-153/24.01.2018
на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Становище

по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“
професионално направление 4.4. Науки за Земята (Геоморфология и
палеогеография)

с кандидат: гл. ас. д-р Ахинора Георгиева Балтакова

от проф. д-р Нели Стефанова Христова

Настоящото становище е изготвено въз основа на решение на научно жури на заседание от 28 февруари 2018 г., в съответствие с чл.4 на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилник за приложение на закона за развитие на академичния състав, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (чл. 105), Препоръчителни критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Геолого-географски факултет (ГГФ) на Софийски университет „Св- Климент Охридски“. Декларирам съвместно участие в една публикация.

Данни за конкурса и за кандидата. В конкурса за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята (Геоморфология и палеогеография), обявен за нуждите на СУ „Св. Климент Охридски“, ГГФ, катедра „Климатология, хидрология и геоморфология“ в ДВ брой 100/15 декември 2017 г., участва един кандидат – гл. ас. д-р Ахинора Георгиева Балтакова. Процедурата по обявяване на конкурса както и документите, депозирани от кандидата за участие в конкурса, съответстват изцяло на изискванията на ЗРАСРБ, Правилник за приложение на закона за развитие на академичния състав, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“ (чл. 105, т. 1, 2а, 3) – кандидатът притежава научната степен „доктор“ (Диплом СУ 2011–20/19.12.2011) и заема академичната длъжност „главен асистент“ повече от две години в СУ „Св. Климент Охридски“. Професионалната биография на кандидата се допълва от членството ѝ в Сдружение на геоморфолозите в България, Българско геологическо дружество и International Association of Geomorphologist.

Описание на представените материали. Гл. ас. д-р Ахинора Георгиева Балтакова участва в конкурса за академичната длъжност „доцент“ с 25 научни труда (от общо 39), от които една монография, три научни труда в книги, 10 публикации в научни списания, четири

от които в списания с Impact Factor (IF), шест научни труда в сборници с доклади, девет разширени резюмета и два абстракта на доклади, публикувани в сборници към научните форуми, проведени в страната, Македония, Сърбия и Русия. Една от публикациите в списания и сборници е самостоятелна, а останалите в съавторство. Към самостоятелните публикации се отнасят и три глави от монографичния труд, удостоверение за което е приложения придружителен протокол за участие от авторите. Кандидатът е втори автор в 12 научни труда, трети – в 10, четвърти и шести – в един научен труд. Уверението на отдел „Библиотечно-информационно обслужване“ на Университетска библиотека при СУ „Св. Климент Охридски“, както и авторската справка, удостоверяват **30** цитирания (в научни публикации, монография и две дисертации), между които три цитирания в публикации извън страната. Броят цитирания е определен на споменаването на дадена публикация в научния труд и в библиографията към него. Гл. ас. Ахинора Балтакова документира участие в **10** научни проекта след 2012 г. Авторската справка е изготвена коректно и отразява синтезирано получените резултати по основните изследователски теми.

За изготвяне на настоящото становище се приемат **20** научни труда: **1** монография, **15** научни труда в книги и научни списания, **4** доклада в сборници от конференции. Посочените публикации кореспондират с научната специалност на обявения конкурс, отговарят на условията, посочени в ЗРАСРБ, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности на СУ „Св. Климент Охридски“ (чл. 105) и на броя научни трудове, определен в Допълнителните препоръчителни критерии към т. III на Препоръчителни критерии за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ГГФ.

Научноизследователска дейност и научни приноси. Научноизследователската дейност на гл. ас. Ахинора Балтакова е в областта на динамичната геоморфология, кватернерната седиментология, палеогеографията. Според мен е важно да се отбележи, че резултатите от направените проучвания са следствие на продължителна и трудоемка теренна и лабораторна работа, на прецизно документиране на голям обем изходна информация.

Участието на Ахинора Балтакова в монографията „Геоморфоложки изследвания в района на Българска полярна база на остров Ливингстън, Южношетлъндски архипелаг“ (2015) се основава на собствени изследвания в освободените от лед територии и се разкрива чрез анализите на факторите и условията за протичане на криогенните процеси, на периглациалните (скални твърдици, плаващи камъни и др.), ледниковите (насипи морени и др.) и бреговите форми на релефа. Наблюдаваните и анализирани геоморфоложки процеси и форми са удостоверени акуратно, оформени са в голям брой таблици, придружени са с авторски снимки. В посочените анализи присъства и описанието на няколко постоянни водни потока (оттичащи се от ледници), на стари речни корита (на н. Хана) и на едно отточно езеро (пред края на ледник Балкан) – принос, при това единствен засега, в хидрологията на изследваната част от Антарктида. Монографичният труд доказва, че гл. ас. А. Балтакова е не

само успешен изследовател на криозоната в геоморфоложки и хидроложки аспект, но и отличен анализатор на получените данни от гранулометричен и морфоскопски анализ.

Интересът на А. Балтакова към палеогеографските реконструкции на природната среда намира израз в защитена дисертация („Палеогеографски реконструкции на археологически обекти в Западна Горна Тракия“) и последващите проучвания на палеорелефа в местата с тракийски селища (край с. Крушаре, с. Мощанец, с. Ветрен). В публикациите по темата се съобщава не само за състава на изследваните наслаги, а съвместно се археолозите се обяснява влиянието на палеоклиматичните условия и палеогеоморфоложки процеси върху местоположението на селищни могили, некрополи, светилища. Намирам за важен научен принос от този тематичен кръг установените и доказани изменения в еволюцията на р. Марица. Препоръчвам на гл.ас. Балтакова да продължи палеогеографските реконструкции през плейстоцена и холоцена чрез литоложкия анализ в съчетание (при възможност) с други методи.

Най-голям дял в научноизследователската дейност на Ахинора Балтакова заема изучаването на релефообразуващи процеси в условията на замръзване и размразяване на скалите, най-вече във високопланински пояс на Пирин (№ 4, 8, 13) и по-точно в специално обособените ключови участъци Голям Казан, Малък Казан, Синаница и Беговица в Пирин. На основата на теренни изследвания и лабораторни анализи (на гранулометричния състав и др.) е установено интензифициране на крийпа, солифолукцията, плоскостния смив и срутищата през пролетта и есента (периодите с преход на температурата на почвата през 0 °С). В представените научни трудове няма изведени зависимости (в аналитичен или графичен вид) между изучаваните фактори и скоростта на склоновите процеси, както и липсват сравнения със сходни проучвания в други високопланински райони (извън страната), но съм убедена, че в последващите изследвания кандидатът ще насочи вниманието си и в тази посока. Убедеността ми идва от упоритостта, търпението и педантичността, с което Ахинора Балтакова работи както при теренните изследвания, така и при обработването на получените резултати. Професионалната дейност на кандидата намира признание в получаването на званието лауреат на програмата „За жените в науката“ на L'Oréal и UNESCO за 2016 г., което е принос в утвърждаването на доброто име на факултета и на университета.

Учебно-преподавателска дейност. Гл. ас. А. Балтакова чете лекции по *Приложна география*“, *Обща геоморфология* (специалност Геология към ГГФ) в ОКС „бакалавър и *Геоархеология и културна палеоантропология* и *Лабораторен практикум* в ОКС „магистър“, провежда семинарни и лабораторни занятия по *Геоморфология*, *Кватернерна палеогеография*, *Геоморфология на България*, *Кватернерна геология и Палеогеография*, ръководи учебни практики по *Геоморфология*, автор е на учебни програми и чете лекции по *Геоморфоложко картиране*, *Геоморфоложко моделиране и прогнозиране*, *Теоретична геоморфология*, *Планетарна геоморфология* (в магистърската програма) и на *ГИС и*

дистанционни методи в геоморфологията и Тектонска геоморфология (в докторантската програма), всички от които са нови за обучението по геоморфология, реализирано в различните степени на обучение във факултета, осъществява научно ръководство на курсови и дипломни работи, рецензира дипломни работи. Всички дипломни работи, разработени под ръководството на гл.ас. Балтакова и защитени успешно, свидетелстват за добросъвестно и отговорно отношение към студентите, за изграден и авторитетен преподавател.

Критични бележки и препоръки. Единствената ми критична бележка се отнася до монографичния труд по отношение на неговото техническо оформление, което не отговаря на редица изисквания на „Правила за работа по националната стандартизация“, част 3, на Българския институт за стандартизация (2006). Позволявам си да отправя и следните препоръки: да се обобщи в отделен научен труд целенасочената си научноизследователска дейност в областта на палеогеографията; да изготвя самостоятелни публикации за по-ясно открояване на собствения изследователски почерк и научни приноси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Научните приноси в изучаване на екзодинамиката на склонови процеси, на криолитозоната през постгляциалното време (на територията на Българската антарктическа база) и на палеогеографски събития през плейстоцена и холоцена, широките научни знания в областта на геоморфологията, климатологията и хидрологията, разпознаваемостта в научното пространство на динамичната геоморфология и палеогеографията, поддържаните интензивни научни контакти с геоморфолози от много страни, активните учебно-преподавателска дейност и участие в работата на катедра „Климатология, хидрология и геоморфология“, дават основание гл. ас. д-р АХИНОРА ГЕОРГИЕВА БАЛТАКОВА да заеме академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ в професионалното направление 4.4. Науки за земята (Геоморфология и палеогеография).

20 април 2018 г.
София

Рецензент: проф. д-р Нели Христова
ГГФ, катедра Климатология, хидрология и
геоморфология“